

رویکرد و منطق

با عنایت به رویکرد فطرت‌گرایی توحیدی برنامه‌درسی ملی، رویکرد آموزش زبان و ادبیات فارسی، ارتباطی (کارکردی - مهارتی) است، که با تأکید بر انتقال ارزش‌های فرهنگ اسلامی-ایرانی، زمینه‌دستیابی دانش‌آموزان به فهم زبان، عوامل هنری و زیبایی‌شناسی ادبی را فراهم کرده و آنان را پایبند به ارزش‌های ملی، دینی، متخلف به آداب و اخلاق و توانمند در حفظ فرهنگ و تمدن اسلامی-ایرانی پرورش می‌دهد.

زبان فارسی بنابر اصل پانزدهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، زبان رسمی و کلید فهم ذخایر ارزشمند علمی و ادبی تمدن اسلامی-ایرانی، از ارکان هویت ملی و فرهنگی ایرانیان است. زبان فارسی حافظ وحدت ملی و سبب اعتلای رشد فرهنگی و اجتماعی مردم میهن ماست. ادبیات فارسی، گنجینه‌گران‌ارجی است که گذشته را به حال و آینده پیوند می‌دهد. از این رو ساماندهی بهینه برنامه‌درسی و تولید بسته‌های تربیت و یادگیری در تمامی دوره‌های تحصیلی، تدوین یک برنامه‌راهبردی و جامع برای حوزه‌زبان و ادبیات فارسی را ضروری می‌نماید.

حوزه‌زبان و ادبیات فارسی شامل دو بخش «زبان» و «ادبیات» است. زبان وسیله بیان مقصود است، حال آنکه ادبیات از آن فراتر می‌رود و احساس و عاطفه و تخیل ادبی را بیان می‌کند. آموزش زبان بر چهار مهارت زبانی گوش دادن، سخن گفتن، خواندن و نوشتن تأکید دارد و ادبیات جنبه هنری زبان را شامل می‌شود. زبان، فرایندی است که از درک و دریافت سخن آغاز می‌شود و به تولید کلام معنادار می‌انجامد. زبان در بستر تجربیات ارتباطی طبیعی، بیشتر و بهتر آموخته می‌شود. لذا مهارت‌های ادراکی و تولیدی زبان و قانون‌مندی‌های زبانی شامل تلفظ کلمات، ساخت کلمات و ساخت دستوری، از طریق کسب تجربیات واقعی، وابسته به

موقعیت‌های فرهنگی دانش‌آموزان صورت می‌گیرد. این امر خصوصاً در سال‌های اولیه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. ادبیات همان زبان است با ساحت افزودنی، در ادبیات روابط ویژه‌ای در واژگان، صرف، نحو و آوای زبان آفریده می‌شود. ادبیات جلوه بارز و بی‌همتای فردی و خلاقانه کاربرد زبان است. بنیاد ارتباط انسان با دیگران بر زبان است و از آن برای هدف‌های گوناگون استفاده می‌شود، از جمله برای برآوردن نیازهای روزمره، اثرگذاری بر افکار و رفتار دیگران، ایجاد تفاهم در روابط اجتماعی، انجام تحقیق و کسب اطلاعات، آشنایی با پیشینه فرهنگی، حفظ آداب و رسوم قومی - محلی، احساس تعلق و ایجاد هویت ملی، قدرت بیان عقاید شخصی، دریافت ایده‌ها و افکار، بیان تخیلات و بدیعه‌گویی و دادن اطلاعات در زمینه‌های گوناگون؛ بسیاری از این اهداف از طریق کارکرد اجتماعی زبان و برخی ناشی از کارکرد اندیشگانی آن است.

ادبیات بستر مناسبی برای پرورش مهارت‌های زندگی و ارزش‌های انسانی، اخلاقی و زیباشناختی است. دانش‌آموزان از طریق ادبیات با اندیشه‌های ژرف بزرگان ادبی آشنا می‌شوند و از تجربه‌های زیسته آنان عبرت می‌گیرند و در عین حال لذت می‌برند.